

UNESCO nomination material – consent letter – Croatia

Reçu CLT / CIH / ITH

Le

30 MARS 2017

N°

0151

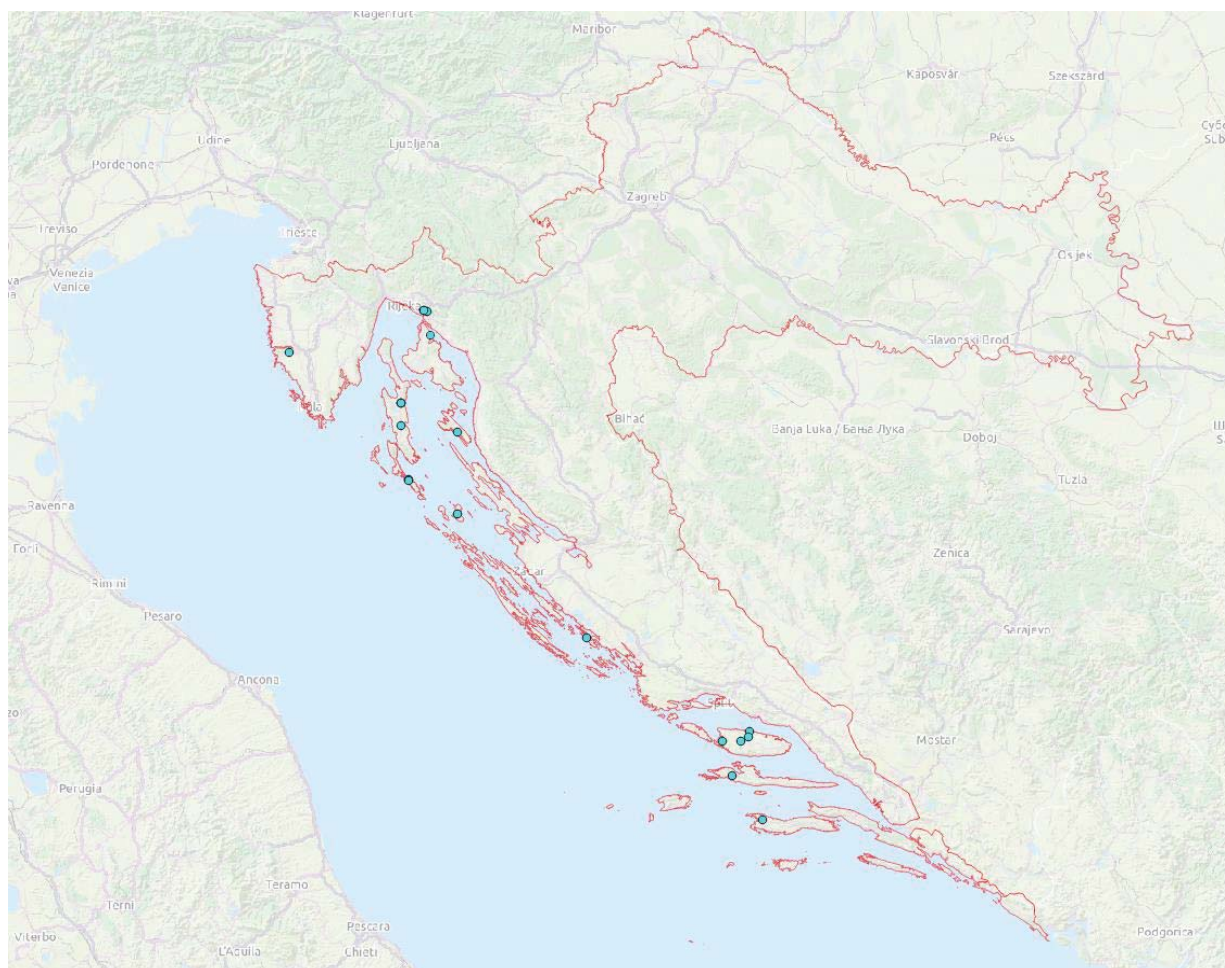
UNESCO NOMINATION MATERIAL – CONSENT LETTERS - CROATIA

The written letters of consent were obtained by post from the officially listed bearers of the element (12 letters from persons and 7 letters from organisations).

The letters from "GeaViva" and "Babin pas" associations are signed by women presidents of the associations, others are signed by male persons.

UNESCO nomination material – consent letter – Croatia

- Andro Nigoević, Jere Viskojca 1, 21423 Nerežišća
- Damir Kapov, Varoš 6, 22244 Betina
- Ivan Cvitanić, Glavica 35, 21410 Postira
- Ljubo Galjanić, Bože Milanovića 22, 51550 Mali Lošinj
- Marino Šimičić, Barbat 567, 51280 Rab
- Mario Mužić, Orlec 22a, 51557 Cres
- Nikola Rebrović, Belej 92, 51554 Nerezine
- Sandro Tarabocchia, G. Bričina 45, 51550 Mali Lošinj
- Obrt Citadela- Marinko Kučan, Ružić Selo 151, 51226 Hreljin
- Zrinko "Vjeko" Mičetić, Praputnjak 193a, 51225 Praputnjak
- Toni Marinović, Ul. 41., 49/3, 20270 Vela Luka
- Rudolf Brnić, Rudine 3, 51524 Dobrinj
- Udruga Babin pas, Velebić 26, Rovinjsko Selo, 52210 Rovinj
- Udruga Hrapoćuša, Dol 36, 21410 Postira
- Udruga Pjover, Velo Grablje 92, 21450 Hvar
- PZ Dolčina, Praputnjak, Praputnjak 158a, 51225 Praputnjak
- Udruga SOL, Olib 10, 23296 Olib
- Udruga Pramenka, Orlec 4, 51557 Cres
- Udruga GeaViva, Prodolina 864, 21405 Milna

Geographical distribution of the communities concerned that contributed a consent letter

**Suglasnost nositelja za prijavu umijeća suhozidne gradnje na UNESCO popis
nematerijalne kulturne baštine čovječanstva**

Davanje suglasnosti ovakvog tipa predstavlja za mene korak ka daljem očuvanju Hrvatske nematerijalne kulturne baštine. Svaki napredak u ovome smislu velika je stvar. Očuvanje i znanje o suhozidu, odnosno njegovoj gradnji, temelj je očuvanja baštine i za buduće generacije te svakog koga ova tema zanima. Za samu prijavu saznao sam kroz volonterski rad u Udruzi „DRAGODID“ te prilažem svoju suglasnost. Obzirom da je gradnja suhozida predmet moga djelovanja, ovo mi je u mnogomu potvrdilo rad i trud kroz sve ove godine.

Zahvalan sam na nominaciji za UNESCO popis te smatram da svojom znanjem u klesarskom zanatu mogu doprinjeti i ovom umijeću. Svoj doprinos očuvanju ovog kulturnog dobra dajem kroz volonterski rad na radionicama raznih otočkih udruga a najviše Udruge Dragodid diljem naše obale i na otocima . Sretan sam da mogu ovakvu suglasnost dati.

Suhozidi su otočna slika kojom sam okružen i svakodnevno je gledam.

More okružuje otoke a mreža suhozida svaki otok.

Nositelj umijeća suhozidne gradnje
otok Brač

Andrijano Nigoević

ANDRO NIGOEVIĆ - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

For me, giving a consent of this kind represents a step towards further preservation of Croatian intangible cultural heritage. Any progress in that sense is a great thing.

The preservation and the knowledge of drystone, its construction, is the foundation for preservation of heritage for future generations and everyone else who shows an interest in this subject. I learned of the application through volunteer work in the "DRAGODID" Association and this letter serves as my written consent for it. Since the drystone is the subject of my activities, I feel that this application valorises all my work and effort through the past years.

I am grateful for the nomination for the UNESCO list, and I believe that my knowledge as a stonecutter can also contribute to this craft as well. My contribution to the preservation of cultural heritage is given through volunteer work at workshops organized by various island-based associations and primarily the Dragodid Association and its workshops along our coastline and on the islands. I give this consent with joy.

Drystone walls are the island's scene which surrounds me, a picture which I watch every day.

As the sea surrounds the islands, so does the mesh of drystone walls covers their interior.

Suglasnost nositelja za prijavu umijeća suhozidne gradnje na UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva

Poštovani nositelju kulturnog dobra,

molimo Vas da obrazložite svoju suglasnost s prijavom umijeća suhozidne gradnje na UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva. Važno je da pri obrazloženju istaknete sljedeće:

- Kako Vas je poznavanje umijeća suhozidne gradnje u vlastitom životu i radu potaknulo da date suglasnost ovoj prijavi? Objasnite.

- Jeste li imali dovoljno vremena za razmisliti o davanju svoje suglasnosti ovoj prijavi?

- Jeste li imali dovoljno informacija o prijavi kako biste mogli dati svoju suglasnost? Gdje biste se informirali ukoliko vam treba dodatnih informacija?

Osim navedenoga, u obrazloženju možete navesti i sve ostalo što smatrate relevantnim za suglasnost prijavi. Ovo može sadržavati Vaše stavove o važnosti zaštite umijeća suhozidne gradnje; viziju Vaše uloge u zajednici kao nositelja kulturnog dobra; poruku mlađim generacijama i slično. Kreativnost i odmak od uvriježenog su dobrodošli u obrazloženju.

Obrazloženje:

(Molimo unijeti od 150 do 250 riječi.)

Ja Kapov Damir s obitelji imamo maslinike koji se nalaze u Modravama (Park prirode Vranska jama). Imamo OPB bavima se maslinarstvom a svi moj maslinici su omeđeni suhozidima. Te suhozide su izgradili moj preci pa poštovanje prema njima i njihovom teškom radu, a danas održavanja tih suhozida stavila se neka ljubav prema tom kamenu, prostoru, maslinama.

Član sam Udruge MODRAVE MURTEC-BETINA čiji je cilj uprava održavanje takve kulturne nematerijalne baštine (Udruga aktivna sudjeluje u svim takvim projektima)

Stoga mi je drago dati suglasnost za UNESCO i na sve akcije koje će pridonijeti očuvanju naše tradicije koja kod nas traje i u svijetu. Kapov Damir

DAMIR KAPOV - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

I, Damir Kapov, and my family, are the owners of olive groves located in Modrave area (Nature Park Vransko jezero).

We own a family farm, work with olives, and all my groves are bordered with drystone walls. Those walls were built by my ancestors. Trough respect that I have for them and their hard labour and through maintaining those walls a love was born for that stone, the ambient, and the olives.

I am also a member of MODRAVE MURTER BETINA Association whose purpose is the maintenance of such intangible cultural heritage (the Association actively participates in all such projects). Therefore I am glad to give my consent for UNESCO and all similar actions that will contribute to maintaining our traditions, in Croatia and the rest of the world alike. Kapov Damir

Ivan Cvitanić
Glavica 35
21410 Postira, otok Brač
Tel: 021/632-301

Udruga za očuvanje tradicijske graditeljske baštine
"4 Grada Dragodid"
Krajiška 30
10000 Zagreb

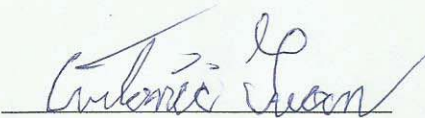
Poštovani,

nastavno na naš telefonski razgovor, ovim putem vam dajem svu svoju podršku u vašoj inicijativi zaštite umijeća suhozidne gradnje kao nematerijalnog kulturnog dobra Republike Hrvatske, a koja je nedavno i odobrena. Ne ulazeći u eventualnu zakonsku problematiku zaštite, obzirom da nisam kompetentan po tom pitanju, reći ću vam samo svoje mišljenje vezano uz suhozidnu gradnju.

Onog dana kada sam primio vaše pismo o pozitivnom odgovoru Ministarstva kulture te vidjevši i svoje ime na popisu od 35 nositelja (privatnih osoba), osjetio sam neopisiv ponos. Tim činom kao da je zaokružen sav moj rad u proteklih više od 80 godina, kao da je posvećen svaki metar napravljenog suhozida, a žuljevi na rukama postali sretni podsjetnik na gradnju. U svom životu sazidao sam više kilometara suhozida, napravio tko zna koliko kamenih krovova i *svoltonih* poljskih kućica, obnovio stotine i stotine metara gomila. Moji radovi će ovom zaštitom ostati i nakon mene, moj unuci i praunuci će moći ponosno pokazati i reći "E to je moj nono napravi!". Milijuni udaraca čekićem po kamenu, njegovo oblikovanje, slaganje, *svoltovanje*, sad dobivaju još veći značaj. Naučio sam to od svojeg djeda i svog oca, kamen je jednostavno postao dio mene, moj život, a svoja znanja i umijeća prenio sam na svoju djecu, unuke i praunuke. I to ne samo suhozidna umijeća, već i druga tradicijska znanja. Zbog toga sam ja bogat čovjek.

Stoga vam ovim putem još jednom iskazujem svoju potporu te obećavam da ću, dokle god me zdravlje posluži, čuvati i prenositi svoja suhozidna umijeća. I neću se umoriti.

S poštovanjem,

Ivan Cvitanić

Postira, 7. veljače 2017. godine

IVAN CVITANIĆ - LETTER OF CONSENT – TRANSLATION

Dear Sirs,

Further to our telephone conversation, this way I would like to give my support to your initiative for inscribing the drystone as an intangible cultural heritage of the Republic of Croatia, which was recently approved. Without getting into the legal issues of protection, given that I am not competent in this matter, I will only give you my opinion regarding the drystone construction.

The day I received your letter on the positive response from the Ministry of Culture and saw my name on the list of 35 bearers (natural persons), I felt indescribable pride. It is as if this act has rounded up all my work in the past 80 and more years, as if every meter of stone walls I made was sanctified, and the blisters on my hands became a happy reminder of the work done. In my life I have built more than a few kilometers of drystone walls, made who knows how many stone roofs and field houses, restored hundreds of meters of dry stone mounds. My work will outlive me due to this initiative and my grandchildren and great-grandchildren will be able to proudly show and say "My grandfather made that". Millions of hammer strikes upon the stone, its shaping and composition are all now gaining an even greater significance. I learned it from my grandfather and my father, and the stone simply became a part of me, my life, and their knowledge and skills I passed on to my children, grandchildren and great-grandchildren. And not just drystone skills, but also other traditional knowledge. That makes me a rich man.

Therefore, I hereby once again express my support and I promise that I will, as long as my health allows me to, keep and transfer my knowledge. And I will not grow tired of it.

Sincerely, Ivan Cvitanić

Ljubo Galjanić

M.Lošinj,08.veljače 2017.

Bože Milanovića 22

51550 Mali Lošinj

SUGLASNOST ZA PRIJAVU UMIJEĆA SUHOZIDNE GRADNJE
NA UNESCO POPIS NEMATERIJALNE BAŠTINE ČOVJEČANSTVA

Sa izuzetnim zadovoljstvom izražavam svoju suglasnost da se umijeće suhozidne gradnje uvrsti na UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine.

Gromače na Cresu kao i u mom selu Puntići Križa okružuju me od mog rođenja i predstavljaju uz more, pašnjake i šumu crnike, nerazdvojnog pratitelja mog življenja. Svi naši pašnjaci, pastirski putovi, dolci, maslinici, vinogradi ili lokve opasani su gromačama. Sve naše štale za magarce ili koze, margari, pastirske kućice, guvna, svinjci ili kokošinjci sagrađeni su kamenom u suho.

Predci su me naučili da je gromaču teško sagrađiti a najlakše srušiti i da se svaki kamen koji s nje padne mora vratiti na njegovo mjesto. Svaki je kamen s gromače naš marni otočan držao u svojoj ruci i to ne jednom.

Gromače su od uvijek bile uvjet preživljavanja na otoku, štatile su stoku i usjeve od bure i posolice, priječile da kiše ne isperu zemlju i označavale granice posjeda.

Danas su gotovo sve devastirane. Depopulacija sela, zapuštanje pašnjačkog ovčarstva, alohtona divljač i zub vremena učinili su svoje.

Stoga sam se vrlo rado priključio aktivnostima koje je Udruga 4 grada Didograd organizirala na Cresu i Lošinj. Skromnim prilogom pomogao sam u obnovi suhozida u Beleju i Puntići Križa. Moja udruga „Puntari“ iz Puntići Križa svake godine s učenicima Osnovne škole te s „Društvom naša djeca“ organizira u Puntići Križa radionice u sklopu kojih mlađim generacijama demonstriramo i kazujemo o svekolikoj vrijednosti gromača.

Uvrštavanje umijeća gradnje suhozida u popis nematerijalnog kulturnog dobra RH važan je čin a stavljanje na UNESCO popis od velike je važnosti, te u potpunosti podržavam ovaj prijedlog.

Ljubo Galjanić

LJUBO GALJANIĆ - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

With great pleasure I announce my consent for the application of the drystone to be inscribed on the UNESCO Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Drystone walls on the island of Cres as well as in my village Punta Križa have been there since I was born and represent, together with the sea, pastures and oak forests, an inseparable element of my life. All of our pastures, fields, pathways, olive-woods, vineyards are surrounded by dry stone walls. All of our stables for donkeys or goats, shepherd's houses, pigsties or hen houses are built with stone walls.

My ancestors taught me that stone walls are hard to build and easy to demolish and that every fallen stone must be returned to its place. Every stone from every wall was handled more than once.

Drystone walls were always a prerequisite of survival on the island, they protected the cattle and the crops from the strong winds and salt sediments, prevented the rains from washing the soil out and indicated the borders of the properties.

Today they are all mostly devastated. The depopulation, decline of shepherding, allochthonous game species and time itself have taken their toll.

Therefore I have gladly joined the activities that association 4 GRADA DRAGODID have organized on Cres and Lošinj. With a small effort I like to think I have contributed to the restoration of the drystone walls in Belej and Punta Križa. My association "Puntari" from Punta Križa organizes yearly workshops with the elementary school kids and the association "Naša djeca" (Our children), in which we demonstrate and educate the younger generations about the wholesome value of drystone walls.

The inscription of drystone on the list of protected cultural heritage of Croatia is an important moment, and inscribing it on the UNESCO list is of great importance, so I thoroughly support this nomination.

Ljubo Galjanić

Lijepi pozdrav uz najbolje želje

Od malih nogu sa svojim starijima odlazio sam po imanju kod ovaca u polje ,vinograd, gdje sam se upoznao sa mocirama i gromačama (suhozid i gomila).Te igrajući se morao sam i pomagati u popravljanju tzv.valjotina nastalih uslijed erozija .Dok sam bio mali nisam baš bio oduševljen pomaganjem u popravljanju suhozida i gomila, ali kako sam bivao sve stariji i promatrajući kako moderna vremena oduzimaju sve više stoljetni mukotrpan rad naših predaka uništavajući u nepovrat mocire i gromače odlučio sam uz pomoć prijatelja i sumještana posvetiti se očuvanju stoljetne baštine otoka Raba. Tako smo organizirali gradnju kolnog puta kroz tzv karale (put između dva suhozida) premiještajući jednu stranu te je na dovoljnoj udaljenosti ponovo zazidati, i tako pet kilometara. Onda smo u dogovoru s planinarskim društvom kroz jednu takvu zapuštenu karalu napravili planinarsku stazu popravljajući mociru s jedne i druge strane. To je kratki opis nekih mojih aktivnosti .

Moje vlastito iskustvo me je potaklo da dam suglasnost ovoj prijavi radi samo jednog razloga

DA SE NE ZATARE!!

Za prijavu sam doznao prijateljice Mie moje sumještanke koja poznaje jednog od osnivača udruge Dragodid Grgu negdje u svibnju mjesecu me je nazvala i dala moj broj telefona Grgj .Grga me je nazvao i potanko objasnio o čemu se radi.

Moj poriv u bavljenju ovom aktivnošću prenest svoje znanje budućim generacijama.

Miro Simić

MARINO ŠIMIČIĆ - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

Warm greetings and best wishes

From an early age I have been going with my elders around our estate, to the sheep, to the field and vineyard, where I was introduced to the drystone walls and mounds. And while I was playing I also had to help with the restoration of the collapsed sections of the walls that occurred because of erosion. As a child, I was not thrilled with assisting in repairing drystone walls and mounds (heaps), but as I grew older and as I began to observe how modern times began to encroach upon the tiresome centennial hard work of our ancestors, destroying the walls and heaps, I decided to commit to preserving the centuries old heritage of the island with the help of friends and locals. So we organized the construction of a road for vehicular traffic through the so-called „karale“ (strips of road between two stone walls) shifting one side of the wall further from the road and rebuilding it up again, and so on for five kilometers. Afterwards we have rebuilt such a neglected „karala“ in agreement with the local hiking society, and made it into a hiking trail. This is a brief description of some of my activities.

My own experience has encouraged me to give consent to this nomination for one reason only:

SO THAT IT DOES NOT VANISH!!

I found out about the nomination from my friend and fellow townswoman Mia who know one of the founders of the Dragodid Association, Grga. Sometimes before, in May, she called me and gave my phone number to him. Grga called me and explained in detail what is it that they were doing.

My drive for participating in this activity is to transfer my knowledge to future generations.

Marino Šimičić

Mario Mužić
Orlec22a-51557 Cres
Mario.muzic3@gmail.com
Orlec.10.02.2017

**Dajem suglasnost za prijavu umijeća suhozidne gradnje
na UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva**

Obrazloženje:

Živim u tradicionalno ovčarskom kraju, gdje suhozidi odnosno „gromače“ još uvijek imaju svoju funkciju.

Naši pašnjaci (ograice) omeđeni su gromačama, a služe kao međa sa susjedom i kao ograda da se ovce zadrže unutar parcele.

Većina takvih gromača izrađena je kroz stoljeća, a nove generacije pa tako i ja, uglavnom radimo na održavanju odnosno prema potrebi, na popravku istih.

Gromače se rade na više načina, ovisno o veličini kamenja koje je na raspolaganju u blizini gradnje, tako da imamo: unjule (jednostruke) i duplice (dvostruke) ili mješovite.

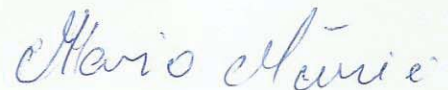
Kamen je prirodni materijal kojeg na otoku Cresu ima u izobilju, i umijeće gradnje suhozida je nešto što je u našem kraju najobičniji svakodnevni posao, za kojeg, takoreći ne moramo puno ni razmišljati. Prilikom gradnje samo treba odabrati kamen prave veličine i oblika tako da ga se može uklinit između druga dva, da ostane nepomičan. Početak gromače (stožer), ili kut nešto je zahtjevniji i potrebno je pažljiviji odabir, a ponekad odabrano kamenje treba još i oblikovati djetlom, kako bi savršeno pristajao i činio čvrstu stranu gromače.

Umijeće gradnje suhozida obično se prenosi generacijski, a moja prva sjećanja uz gradnju su ta, da smo ja i moji prijatelji, kao mali dječaci, u igri pokušali oponašati očeve, te smo sagradili kamenu kućicu kao naš „dom“.

Zbog svega navedenog, jako sam ponosan što je „ suhozida gradnja“ priznata kao nematerijalno kulturno dobro. Još veće zadovoljstvo predstavljalo bi mi, da tu vrstu gradnje Unesko stavi na popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

Stoga dajem potpunu podršku i suglasnost udruzi 4GRADA DRAGODID

Mario Mužić

MARIO MUŽIĆ - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

I live in traditional sheepherding area where drystone walls or "gromače" still have a function. Our pastures ("ograice") are enclosed by stone walls, and serve as a boundary with the neighbor to keep the sheep inside the plot. Most of these drystone walls were built over the centuries, and new generations, myself included, mostly do maintenance or, where appropriate, repair them. Stone walls are built in several ways, depending on the size of the stones that is available near the site, so we have: "unjule" (single walls) and "duplice" (double sided walls) or mixed. Stone is a natural material, plentiful on the Island of Cres, and the art of building drystone walls is something what is in our region an ordinary day's work, for which, so to speak, we do not even have to think too much. During the construction it is only required to choose the stone of right size and shape so that it can be wedged between the other two, so that it remains motionless. The wall head ("stožer"), or the angle, is somewhat more demanding and require careful selection, and sometimes selected stones should also be shaped by chisel, so that it fits better and makes for a stronger side of the wall.

The art of building drystone walls is usually transferred through generations, and my first memories of construction were those of me and my friends as little boys, trying to emulate our fathers, and so we built a stone shelter as our "home".

For all these aforementioned reasons, it makes me very proud that drystone walling has been recognized as an intangible cultural heritage. It would make me even happier if this type of construction would be put on the UNESCO list of intangible cultural heritage of all mankind. Therefore, I give full support and consent to the association 4 GRADA DRAGODID.

Mario Mužić

Beleji, 10.02.2017.

Suglasnost nositelja za prijavu umijeda
suhozidne gradnje na UNESCO popis nematerijalne
kulturne baštine domovinstva.

Poštovani

Svjestan činjenice da su suhozidi sastavni dio
mojeg životnog prostora i dio mog identiteta teško
se mirim sa stanjem koje zadnjih godina postaje
sve izraženije a to je potpuno zanemarivanje gromača,
neodržavanje i popravljavanje urušenih dijelova, postavljanje
čelanih ograda i seiona. Žalost me taj pogled na
srušene i zarasle gromače po cijelom otoku. Krivo mi
je radi svih tih ljudi koji su stoljećima podizali te
suhozide, čistili pašnjake i njive od kamenja, mudili
se da bi sad u desetah ili više godina sav taj trud
uništili. Isto tako sam postao svjestan da je moje
umijede suhozidne gradnje koje sam učio od djeda,
susjeda i suradnika prilikom rada u Poljo privrednoj
zadrugi a i osobno zadovoljstvo koje osjećam kada
popravim ili nanovo sagradim gromaču nešto lijepo
i vrijedno. Zato mi se smi jako zanimljivim i dobrim
da se uključim u ovaj projekt. Tako da možda ipak
nehome moći prenjeti to svoje znanje ali i radost
koju osjećam kada vidim da gromače nisu srušene.

→

Dobio sam dovoljno informacija o samom projektu
kajeg jako podržavam. Već prije dvadesetak smo
godina u našem mjestu pokušavali roditi neku
(~~u~~ udruženje GROMADA) ali nije bilo neke podrške.
Zbog toga sam dao suglasnost prijavi i volio bi da
se znanja i umijeća kamene zahradnice prenose
i dalje kako su se i do sada.
Štetno bi bilo izgubiti nešto tako vrijedno,
korisno i lijepo.

Rehrovac Miroslav

NIKOLA REBROVIĆ - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

Dear Sirs,

Being aware of the fact that the drystone walls are an integral part of my living space and a part of my identity, it is difficult to reconcile with the situation, which has in the recent years become increasingly prominent, and that is the complete disregard and neglect of dry stone walls, lack of maintenance and repair of collapsed sections, building the masonry fences and the like. It makes me sad to look at ruined and overgrown drystone walls all over the island. It saddens me that all the work these people had put in over centuries, building these stone walls, clearing the pastures and fields of stones, struggling to survive is now being nullified in less than a decade, all their work being destroyed. I became aware that my skill in dry stone wall construction, that I learned from my grandfather, neighbors and co-workers while working in the farming cooperative, as well as personal satisfaction that I feel when I fix or rebuild a stone wall, is something beautiful and praiseworthy. Therefore, it seems to me that getting involved in this project is something interesting and worthy of doing. So perhaps I will be able to transfer some of my knowledge, as well as the joy I feel when I see drystone walls that are not ruined, to someone.

Sandro Tarabocchia
G Bričina 45 Mali Lošinj
091 520 1836
Orlec.10.02.2017

**Dajem suglasnost za prijavu umijeća suhozidne gradnje
na UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva**

Obrazloženje:

Živim u tradicionalno ovčarskom kraju, gdje suhozidi odnosno „gromače“ još uvijek imaju svoju funkciju.

Naši pašnjaci (ograice) omeđeni su gromačama, a služe kao međa sa susjedom i kao ograda da se ovce zadrže unutar parcele.

Većina takvih gromača izrađena je kroz stoljeća, a nove generacije pa tako i ja, uglavnom radimo na održavanju odnosno prema potrebi, na popravku istih.

Gromače se rade na više načina, ovisno o veličini kamenja koje je na raspolaganju u blizini gradnje, tako da imamo: unjule (jednostruke) i duplice (dvostruke) ili mješovite.

Kamen je prirodni materijal kojeg na otoku Cresu ima u izobilju, i umijeće gradnje suhozida je nešto što je u našem kraju najobičniji svakodnevni posao, za kojeg, takoreći ne moramo puno ni razmišljati. Prilikom gradnje samo treba odabrati kamen prave veličine i oblika tako da ga se može ukliniti između druga dva, da ostane nepomičan.

Početak gromače (stožer), ili kut nešto je zahtjevniji i potrebno je pažljiviji odabir, a ponekad odabrano kamenje treba još i oblikovati djetlom, kako bi savršeno pristajao i činio čvrstu stranu gromače.

Umijeće gradnje suhozida obično se prenosi generacijski. Tako i ja rado pokazujem način gradnje svojem malodobnom sinu, za kojeg se nadam da će svoje znanje jednog dana prenijeti dalje.

Zbog svega navedenog, jako sam ponosan što je „ suhozida gradnja“ priznata kao nematerijalno kulturno dobro. Još veće zadovoljstvo predstavljalo bi mi, da tu vrstu gradnje Unesco stavi na popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

Stoga dajem potpunu podršku i suglasnost udruzi 4GRADA DRAGODID

Sandro Tarabocchia

SANDRO TARABOCCHIA - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

I live in traditional sheepherding area where drystone walls or "gromače" still have a function. Our pastures ("ograice") are enclosed by stone walls, and serve as a boundary with the neighbor to keep the sheep inside the plot. Most of these drystone walls were built over the centuries, and new generations, myself included, mostly do maintenance or, where appropriate, repair them. Stone walls are built in several ways, depending on the size of the stones that is available near the site, so we have: "unjule" (single walls) and "duplice" (double sided walls) or mixed. Stone is a natural material, plentiful on the Island of Cres, and the art of building drystone walls is something what is in our region an ordinary day's work, for which, so to speak, we do not even have to think too much. During the construction it is only required to choose the stone of right size and shape so that it can be wedged between the other two, so that it remains motionless. The wall head ("stožer"), or the angle, is somewhat more demanding and require careful selection, and sometimes selected stones should also be shaped by chisel, so that it fits better and makes for a stronger side of the wall.

The art of building drystone walls is usually transferred through generations. I am glad to be able to transfer the art to my young son and hope that he will transfer his knowledge further.

For all these aforementioned reasons, it makes me very proud that drystone walling has been recognized as an intangible cultural heritage. It would make me even happier if this type of construction would be put on the UNESCO list of intangible cultural heritage of all mankind. Therefore, I give full support and consent to the association 4 GRADA DRAGODID.

Sandro Tarabocchia

citadela

Obština za graditeljstvo
»CITADELA«
Miroslav Kučan
Hreljin, 15111
51214 Šapjane
01 631 21 50/47

4 GRADA DRAGODID
Šapjane 23
51214 Šapjane

Hreljin, 8. veljače 2017.

PREDMET: Suglasnost za prijavu suhozidne gradnje na UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva

Tradicija suhozidne gradnje usko je vezana uz posao kojim se bavim više od 30 godina. Kao izvođač radova sa licencom Ministarstva kulture za izvođenje radova na nepokretnom kulturnom dobru često sam se susretao sa radovima tradicionalne suhozidne gradnje, i to na objektima koje sam obnavljao od Šibenika do Istre. Tako sam izvodio sanaciju i obnovu postojećih suhozida (Lun – Otok Pag, Beli – Otok Cres, Takala – Bakar, itd.), te pokrivanje škriplom (Sv.Katarina – Lindar). Između ostalog, i rođenjem sam vezan za „gromaču“ – suhozidnu gradnju, budući da sam odrastao i živim na Hreljinu iznad Bakra, gdje sam od djetinjstva vezan za suhozidnu gradnju koju su radili naši preci, pa sam tako s djedom i rođacima često u mladosti pomagao kod gradnje suhozida.

Mišljenja sam da je važno tradiciju suhozidne gradnje prenijeti na mlađe generacije, i to ne samo u očuvanju postojeće gradnje već uključenjem u nove projekte – gradnje, u čemu bi arhitekti – projektanti trebali odigrati važnu ulogu.

Zahvaljujući udruzi 4 Grada Dragodid saznao sam za prijavu i dobio dovoljno informacija i vremena za davanje ove suglasnosti.

S poštovanjem,

Marinko Kučan,
Obština za graditeljstvo „Citadela“

OBŠTINA ZA GRADITELJSTVO
»CITADELA«
Miroslav Kučan
Hreljin, 15111
51214 Šapjane
01 631 21 50/47

MARINKO KUČAN - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

The tradition of drywall construction is closely connected with the business that I have been in for over 30 years. As a contractor licensed by the Ministry of Culture for work on immovable cultural property, I have often met with the works of traditional drywall construction, including the objects that I reconstructed from Šibenik to Istra. I have staged the sanitation and reconstruction of the existing stone walls (Lun- Pag, Belimo Cres, Takala - Bakar etc.), as well as covering the roofs with stone slates (Sv.Katarina - Lindar). Among other things, I am also connected with the "gromača" - drywall construction from birth, since I grew up and live in Hreljin above Bakar, where I connected at a young age with drywall construction of our ancestors, and helped in the construction of stone walls with my relatives and grandparents.

I think that it is important that the tradition of drywall construction is transferred to younger generations, not only through preservation of the existing buildings, but also through involvement in new construction projects, where the architects - designers would play an important role.

Thanks to the 4 Grada Dragodid Association I learned of the petition and was given enough information and time to give my consent.

With respect,

Marinko Kučan,

Construction Craft "Citadel".

Zrinko „Vjeko“ Mičetić

Praputnjak 193/A

Nositelj kulturnog dobra umijeća suhozidne gradnje

Predmet: prijava umijeća suhozidne gradnje na UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva

Problem očuvanja umijeća suhozidne gradnje posebno je naglašen u sredini kakva je Praputnjak, u kojem više niti jedan stanovnik ne živi od obrađivanja zemlje, tako da u potpunosti izostaje prakticiranje umijeća u svakodnevnom životu. Danas je očuvanje umijeća u Praputnjaku isključivo pitanje svijesti i entuzijazma pojedinih mještana i svijesti obnašatelja vlasti u lokalnoj, te široj društvenoj zajednici. Obnovu zemljoradnje na površinama formiranim gradnjom suhozida nije za očekivati ni u doglednoj budućnosti, barem ne u većoj mjeri, jer zbog reljefa, nemogućnosti korištenja mehanizacije i drugih razloga, bilo kakva proizvodnja na tim površinama teško da može biti isplativa.

S druge strane, upravo u Praputnjaku suhozidna gradnja prisutna je u tolikom obimu i raznolikosti oblika kao možda nigdje drugdje, u prilog čemu govori i činjenica da je dio suhozidne baštine Praputnjaka kao kulturni krajolik prvi u Hrvatskoj stavljen pod zakonsku zaštitu. Ukoliko želimo očuvati materijalnu kulturnu baštinu Praputnjaka neprocijenjive vrijednosti, očuvanje umijeća suhozidne gradnje nameće se kao imperativ, a uvodno spomenuta okolnost tome ne ide u prilog. Stoga sam se vrlo rado odazvao pozivu 4 GRADA DRAGODID da kao poznavatelj lokalne vještine budem registriran, a zatim uključen u postupak uspostavljanja zaštite dobra na nacionalnoj razini. Nakon postizanja zaštite na nacionalnoj razini, prijavu za uvrštenje na UNESCO popis smatram logičnim i vrlo poželjnim korakom, jer bi uvrštenje bio daljnji snažan poticaj za trajno očuvanje umijeća u Praputnjaku, a time i materijalne baštine s kojom je ono nastalo.

Prijavu s ciljem uvrštenja umijeća na UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva podržavam, te sam suglasan da mi ime bude navedeno u dokumentu nominacije.

U Praputnjaku, 10. veljače 2017.

Zrinko „Vjeko“ Mičetić

ZRINKO “VJEKO” MIČETIĆ - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

The problem of preserving the art of drywall construction is very particular in an area such as Praputnjak, where no one makes a living from working the land any more, and therefore no longer practices the craft in everyday life. Today, the preservation of the art in Praputnjak is exclusively a question of awareness and enthusiasm of some residents and government officials acting in both the local and wider community. Revitalization of agriculture on the surfaces formed by the construction of stone walls is not to be expected even in the foreseeable future, at least not to a greater extent, because of the relief, the inability to use machinery and other reasons, any production in these areas is unlikely to be cost-effective.

On the other hand, the drywall construction found in Praputnjak is present in such volume and variety of shapes as perhaps no where else, as evidenced by the fact that Praputnjak as a cultural landscape and as heritage site was the first in Croatia to be placed under legal protection. If we want to preserve the invaluable tangible cultural heritage of Praputnjak, preserving the art of drywall construction imposes as an imperative, as all the forementioned circumstances do not favor it. So I gladly accepted the invitation from 4 GRADA DRAGODID to be registered as a connoisseur of local skills, and included in the process of establishing patronage of the property on a national level. After achieving patronage on the national level, the application for inclusion in the UNESCO list seems a logical and desirable next step, because the inclusion will further the incentive for permanent preservation of skills in Praputnjak, and thus the material heritage with which it originated.

I wholly support the application whose purpose is to include the skill of drywalling on the UNESCO list of intangible cultural heritage of humanity and I agree that my name be mentioned in the document nominations.

In Praputnjak, February 10, 2017.

Zrinko „Vjeko“ Mičetić

POŠTOVANA GOSPODO

JA SAM TOMI MARINović IZ VELE LUKE I SLAŽEM SE DA SE SUHOZIDI ZAŠTITE ZBOG NJIHOVOG UNIŠTAVANJA I PROPADANJA.

TO SU SPOMENICI PROČLONOSTI, OBILJEŽJA OVOG PODNEBLJA I NAČIN ŽIVLJENJA NAŠIH STARIH.

○ MOGUĆNOSTI PRIJAVE SAM DOZNAO IZ LOKALNIH MEDIJA PA SAM SE DADO PRIJAVIO JER MI JE STALO DA SE SUHOZIDI ZAŠTITE KAO POKAZATELJ MUKOTRPNOG ŽIVOTA I UPORNOSTI NAŠIH STARIH.

ONI SU UZ KRŠA STVARALI PLODNU ZEMLJU I ZAMISLITE SVAKI KAMEN U SUHOZIDU UHVAĆEN U RUKU BAREM 2-3 PUTA.

DA JE SAMO IZMJERITI DULJINU I KUBIČNE METRE MATERIJALA KOJI JE SLOŽEN, TO BI STVARNO BILA IMPRESIVNA BROJKA.

SUHOZIDI DANAS PROPADAJU NAJVIŠE OD ZUDA VREMENA I UEMARA LJUDI.

PO PROFESIJU SAM ZIDAR I GRADUJU "MEJA" SAM NAUČIO OD MOGA DJEDA I DANAS SAM NA TO PONOSAN I TO RADIM IZ ZADOVOLJSTVA.

DANAS ĆEMO TEŠKO POTAKNUTI MLADE NA TAKVO ŠTO ALI SE ISPLATI POKUŠATI, MOŽDA ORGANIZIRANJE M RADIIONICA A JA SAM VOLJAN DOBROVOLJNO POKAZATI I OBJAŠNJVATI GRADNJVU "MEJA".

Tomi Marinović

TONI MARINOVIĆ - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

Dear Sirs,

my name is Toni Marinović, I am from Vela Luka and I support the protection of drystone walls because of their destruction and decay.

These walls are monuments of the past, landmarks of this geographical area and a way of life to our ancestors. I found out about the possibility of applying (for the list of bearers) from the local media, so naturally I applied because I care about the protection of the drystone wall as an indicator of the hardships of life as well as the tenaciousness of our elders.

They transformed harsh karst into fertile land, and just imagine every stone in the wall being handled at least 2 or 3 times. If only we could measure the length and the volume of the material that was used, it would be a truly impressive number.

Nowadays, drystone walls are decaying primarily because of weathering and human indifference. I am a mason by trade, I learned about the building of drystone walls or “meje” from my grandfather, and to this day I am proud of it and do it for pleasure.

We're going to have a hard time trying to incite younger people to something like this, but it's worth a try, maybe by organizing workshops, where I can I volunteer to show and teach the construction of 'meja'.

SUGLASNOST NOSITELJA ZA PRIJAVU UMJEĆA SUHOZIDNE GRADNJE NA UNESCO POPIS
NEMATRIJALNE KULTURNE BAŠTINE ČOVJEČANSTVA

Suhozidi su za mene živi spomenik truda naših pradjedova stvaranja plodne zemlje iz krša.

Drobljenje suhozida nepoštivanje je životnih djela naših predaka.

Uništavanje suhozida posljedica je globalizacijske svijesti koja nas želi uvjeriti da ćemo rušenjem suhozida i okrupnjavanjem zemljišta živjeti u blagostanju, što je pogrešno jer je mehanizacija za obradu zemlje toliko uznapredovala da se i na malim površinama mogu postići dobri rezultati .

Samo udruživanjem ljudi kojima je istinski stalo do suhozida može suhozide zaštititi od uništenja.

Vlastitim primjerom obnove suhozida i korištenjem te zemlje za poljoprivredu najbolji je način motiviranja mladih da zavole zemlju i kamen na kome su rođeni.

Suhozid je svima dostupno sredstvo , najeftinije i najtrajnije sredstvo kojime mali seljak može zaštititi komadić zemlje koji obrađuje od divljih i domaćih životinja.

Suhozide su podizali moji pradjedovi ,djedovi a u svojoj mladosti i moj pokojni otac je ručno pomoću pralice (pajsera) iskrčio vrtić promjera 8 metara i ogradio ga iskopanim kamenom (sigurno 15 kubika kamena) –teško je gledati kako se danas takve stvari uništavaju.

Hvala svima koji svojim radom doprinose zaštiti i razvijanju suhozidne gradnje.

Brnić Rudolf :

Brnić Rudolf

U Rudinama 15. 2. 2017

RUDOLF BRNIĆ - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

For me, drystone is a living monument to the effort our great-grandfathers made while creating fertile soil from karst.

Crushing drystone is disrespectful to the life work of our ancestors.

Destroying drystone is a consequence of globalization trying to convince us that by destroying drystone and land consolidation, we will live in prosperity, which is wrong since tillage machinery has advanced and now we can get good results even on small areas.

Drystone can be protected only by associating and joint efforts of people who truly care about drystone.

Best way of motivating young people to care about their land and the stone that they were born on is to set an example by repairing drystone and using the land for agriculture.

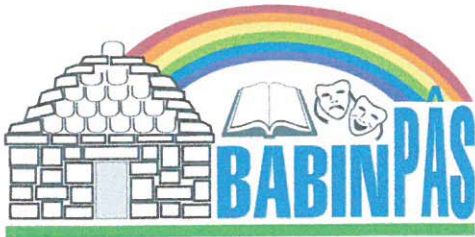
Drystone is a resource available to everyone, the most affordable and most permanent medium by which a small farmer can protect his piece of cultivated land from wild and domestic animals.

Drystone was built by my great-grandfathers, grandfathers, and in his youth my late father cleared a 8-meter diameter garden with only his hands and a crowbar which he enclosed with the stones (8 cubic meters at least) – it is difficult to watch these things being destroyed today.

Thank you to everyone who contributes to the protection and development of drystone with their work.

Brnić Rudolf

In Rudine, February 15th, 2017

Udruga „Babin pas“
Rovinjsko Selo, Velebić 26
52210 Rovinj

Udruga Dragodid

Rovinjsko Selo, 7.02.2017.

SUGLASNOST
ZA PRIJAVU ZAŠTIĆENOG KULTURNOG DOBRA UMIJEĆA SUHOZIDNE
GRADNJE NA UNESCO POPIS NEMATERIJALNE KULTURNE BAŠTINE
ČOVJEČANSTVA

Udruga „Babin pas“ kao nositelj zaštićenog nematerijalnog kulturnog dobra umijeća gradnje u suho podržava i daje suglasnost za prijavu istog na UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

Kako udruga „Babin pas“ već 20 godina organizira zaštitu i očuvanje suhozidne gradnje, 22 kažuna Rovinjskog Sela, ovom prijavom vidi mogućnost za prije svega potvrdu dosadašnjeg vlastitog rada na važnosti očuvanja umijeća suhozidne gradnje te buduće daljnje pravilno vrednovanje i promicanje značaja dobra u društvu kroz uključivanje očuvanja dobra u razvojne programe na lokalnoj i nacionalnoj razini.

Vlastite mogućnosti na održivosti dobra vidimo kroz daljnje provođenje mjera zaštita na očuvanju suhozidne gradnje kažuna kroz zajedničke akcije lokalne zajednice a posebno edukaciju i prenošenje tradicije kroz organizaciju etno programa za vrtiće i škole.

Vođeni vizijom o formiranju jednog edukacijskog centra tradicijske nematerijalne baštine, uvrštenjem dobra na UNESCOV popis otvorilo bi nam nove mogućnosti dizajniranja istog uz uključivanje partnera iz nacionalne i međunarodne zajednice. Posebno pohvaljujemo udrugu Dragodid, od koje smo saznali za ovu inicijativu, za zalaganje na uvrštenju umijeća suhozidne gradnje u Registar zaštićenih kulturnih dobra na nacionalnoj razini te posebne pohvale inicijatoru Cipru za okupljanje svih zainteresiranih subjekta, nositelja kulturnih dobara za zajedničku međunarodnu prijavu na UNESCOV popis.

Tajnica udruge „Babin pas“
Karmen Uljanić

Kontakt telefon: 0911834382
Mail: kuljanic@gmail.com

BABIN PAS ASSOCIATION - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

The association "Babin pas" as the bearer of the protected element of drystone building, supports and agrees with the nomination of the element to be inscribed on the UNESCO Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

As an association, "Babin pas" has been organizing protection and preservation of stone walls of the 22 kažun (a type of stone shelter) of Rovinjsko Selo for the last 20 years, and with this application we see an opportunity for the affirmation of our work in the preservation of the art of building stone walls, as well as future validation and furthering the cause of conserving our heritage on a local and national level.

We believe further actions for protecting our drystone heritage can be achieved through organized campaigns in our local community and especially through education and transferring tradition by organising etno curricula for schools and kindergartens.

With our vision of creating an educational centre for traditional cultural heritage, enlisting the drystone on the UNESCO list would open up new possibilities with the partners from our national and international community.

We would like to extend a special thanks to the Dragodid association, which informed us of this initiative, as well as for their immense help in preserving and protecting our national heritage that ultimately helped with the enlisting of the element on our national list of intangible cultural heritage. Also special thanks to Cyprus for gathering all the subjects, bearers of the element, in this joint nomination for the UNESCO List.

Secretary of the 'Babin pas' Association

Karmen Uljanić

Udruga za zaštitu starina, kulture
i starih običaja te ekologiju „Hrapoćuša“
Dol 36, Dol
U Dolu, 13. veljače, 2017.

**Suglasnost udruge „Hrapoćuša“ za prijavu umijeća suhozidne gradnje na UNESCO popis
nematerijalne kulturne baštine čovječanstva**

Iz samog naziva Udruge „Hrapoćuša“ može se iščitati svrha djelovanja naše Udruge. Najveći akcent stavljen je na zaštitu starina, kulture i starih običaja.

U nastavku ćemo nabrojiti koji su ciljevi Udruge: Očuvanje kulturne baštine sa posebnim naglaskom na naselje Dol; Obnova starih kuća, gospodarskih objekata, zadružnih domova, škola, crkava, kapela i ostalih objekata; Oživljavanje i promocija tradicijske proizvodnje i starih obrta; Poticanje i zaštita tradicijskih proizvoda Dola i otoka Brača, Zaštita okoliša i promicanje ekološkog razvoja i načina gradnje.

Navedene ciljeve udruge ostvaruje kroz slijedeće aktivnosti: organizacija javnih i medijskih nastupa, organiziranje javnih tribina, okruglih stolova i foruma građana, organiziranje kulturnih priredbi.

Uz gore navedeno i naše dugogodišnje djelovanje na terenu osjećamo se kao da smo dobili priznanje za naš rad kad smo od Udruge „Dragodid“ dobili obavijest da damo suglasnost za navedenu prijavu. Smatramo da umijeće gradnje suhozida može dobiti ulogu kao medij okupljanja različitih generacija entuzijasta i stručnjaka kroz radne akcije obnove baštine. Stoga je vrlo važno da zaštitimo našu povijest gradnje suhozida kao nematerijalne baštine kako bi i buduće generacije mogle nastaviti što su naši stari davno započeli. Kad govorimo o umijeću gradnje suhozida govorimo o jednom nepresušnom izvoru ideja, vizura i suživota sa prirodom koja ostavlja vječni trag kako što je i sam kamen vječan .

Stoga naša podrška i suglasnost ovoj prijavi umijeća suhozidne gradnje na UNESCO-ov popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva je tek početak onoga za što se zalažemo uz obvezu i obećanje da ćemo napisano pokušati sprovesti u djelo.

Uz vjeru i nadu u buduće uspjehe,

s poštovanjem,

Predsjednik Udruge „Hrapoćuša“
Jerko Gospodnetić

Jerko G.

HRAPOČUŠA ASSOCIATION - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

The association for the protection of antiquities, culture,
old customs and ecology "Hrapoćuša"

Dol 36, Dol, island of Brač

February 13th, 2017

The consent from "Hrapoćuša" association for the nomination of the drystone building to be inscribed on the unesco list of intangible cultural heritage of humanity

The purpose of the activities of the association "Hrapoćuša" can be read from its name. We emphasize protection of antiquities, culture and old customs.

Aims of the association are: cultural heritage preservation with a special emphasis on Dol settlement; restoration of old houses, farm buildings, agricultural cooperative homes, schools, churches, chapels and other facilities; revival and promotion of traditional production and old crafts; encouragement and protection of traditional products of Dol and Brač island; environment protection and promotion of ecological development and construction methods.

The association achieves these goals through organising public and media appearances, public and citizens forums, round tables and cultural events.

Along with the above mentioned and our long term activities on the field, we feel as if we were given acknowledgement for our work when we received a proposition from association 4 GRADA DRAGODID to give our consent for this application. We believe that role of the drystone can be that of a medium for gathering different generations of enthusiasts and experts through heritage workshops. Thus, it is important to protect our drystone building history as intangible cultural heritage so that future generations can continue what our elders have started a long time ago. When talking about drystone building, we talk about an inexhaustible source of ideas, visions and co-existence with nature that leaves an eternal trail just like the eternity of stone.

Our consent and support to the UNESCO intangible heritage nomination is just the beginning of what we stand for with the duty and promise to act upon what's written.

With hope and faith in future achievements,

respectfully,

President of "Hrapoćuša" association

Jerko Gospodnetić

U. Pjover – za zaštitu i revitalizaciju Velog Grablja

Velo Grablje 92

21450 Hvar

Hvar, 7. 2. 2017. g.

Velo Grablje etno-eko selo na otoku Hvaru jedno je od najvećih i najbolje očuvanih primjera suhozidne gradnje. Škrta zemlja i mukotrpan rad našeg težaka oblikovao je čitav krajolik suhozidom. Danas, udruga „Pjover“ - za zaštitu i revitalizaciju u sklopu slogana „Velo Grablje - Dom suhozida“, redovito obnavlja i na sve načine štiti vrijednost naše bogate tradicije. Od samog osnutka udruge Pjover 2006. godine, radimo radionice suhozida sa lokalnim majstorima, obnavljamo porušene suhozide i nastojimo prenjeti mladim naraštajima tehniku i značaj gradnje. Partneri smo s udrugom 4 grada Dragodid, na čiji smo se poziv odazvali kod projekta zaštite kao nematerijalno kulturno dobro Republike Hrvatske.

Svaki put kada nam u selo netko dođe, posebno strani turisti, neizostavno pitanje je; „a zašto su te stijene svugdje uokolo?!“, želimo da im u odgovoru kažemo; ovo su naši vrijedni mještani izgradili, u samom kršu da bi došli do komada zemlje za preživjeti, a kao priznaje za svoj rad danas je suhozidna gradnja zaštićena kao nematerijalna kulturna baština pod UNESCO-m!“.

U nadi da ćemo uspjeti u namjeri,

S poštovanjem,

Ivan Zaninović

Dopredsjednik U. Pjover

PJOVER ASSOCIATION - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

Pjover association - for conservation and revitalisation of Velo Grablje

Velo Grablje 92

2145 Hvar, Croatia

Hvar, February 7th, 2017

The eco-ethno village of Velo Grablje on Hvar island is one of the largest and best preserved examples of drystone construction (locally known as 'suhozid'). Poor soil quality and the hard work of our farmers resulted in a landscape shaped by dry stone walls. Today, the "Pjover" association for conservation and revitalization regularly renews and protects our rich tradition by all available means under the slogan "Velo Grablje- home of drystone walls". Since the founding of the "Pjover" association in the year 2006, we have been organising workshops with the aid of local drystone master wallers, rebuilding the decayed and ruined wall sections and doing our best to teach the techniques and characteristics of drystone building to younger generations. We are partner with the 4 GRADA DRAGODID association, on whose invitation we have joined this conservation project in order to protect the intangible cultural heritage of the Republic of Croatia.

Every time we welcome someone to our village, especially foreign tourists, we are asked the seemingly inevitable question: "Why are all these rocks around everywhere?!" Our wish is to be able to present these drystone walls as a product of our hardworking ancestors, who have built them in order to secure for themselves a piece of land in the harsh karst landscape, what is recognized and protected as intangible cultural heritage by UNESCO.

In hopes of succeeding in our intention,

With respect,

Ivan Zaninović

Vice president of "Pjover" association

Poljoprivredna zadruga „DOLČINA“

PRAPUTNJAK

Praputnjak 158A

Nositelj kulturnog dobra umijeća suhozidne gradnje

Predmet: Prijeva umijeća suhozidne gradnje na UNESCO popis

nematerijalne kulturne baštine čovječanstva

Poljoprivredna zadruga „Dolčina“, na inicijativu Kulturnodruštvene udruge Praputnjak, pristupila je 2002. godine obnovi vinograda u dijelu Takala, koje su sastavni dio zakonski zaštićenog kulturnog dobra Bakarskih prezida, a obnovljeni dio se iz godine u godinu povećava.

U sklopu obnove, na vrlo velikom broju pozicija trebalo je ponovno sazidati srušene gromače, a zidanje srušenih gromača predstavlja i redovni posao na održavanju obnovljenog dijela prezida. Osim PZ Dolčina potpomognute lokalnom zajednicom, nitko drugi ne vodi bilo kakvu brigu o očuvanju zaštićenog dobra, a ono je takve prirode, te došlo u takvo stanje, da će kroz nekoliko desetaka godina postupno u potpunosti nestati. Zamisao je da, nakon skorog zaokruživanja obnove vinograda, Poljoprivredna zadruga bude nosilac poslova na obnovi i daljnjem održavanju suhozida na cijelom području Takala. To neće biti moguće bez da veći broj osoba ne ovlada umijećem suhozidne gradnje na način na koji se ona tradicionalno obavlja u Praputnjaku i nakon toga se uključi u obnovu.

Ovladavanje umijećem obavlja se učešćem na radionicama koje, u suradnji s Udrugom „4 GRADA DRAGODID“, organiziramo najmanje jedan puta godišnje od 2012. godine. Vjerujemo da će upis umijeća u nacionalni registar kulturnih dobara, u Praputnjaku, a možda i u bližoj okolici, pojačati zanimanje za ovladavanje umijećem, ali i da bi to u još većoj mjeri učinio upis na UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva. Osim toga, nadamo se da bi taj upis potaknuo razmišljanje o nominiranju Takala za upis na popis materijalne kulturne baštine čovječanstva.

Zbog svega navedenog, podržavamo prijavu s ciljem uvrštenja umijeća na UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva i suglasni smo da Poljoprivredna zadruga „Dolčina“ bude navedena u dokumentu nominacije.

U Praputnjaku, 17.02.2017.

Upravitelj PZ „Dolčina“:

Tomislav Vičević

DOLČINA ASSOCIATION - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

Agricultural collective "Dolčina", has on the initiative of the sociocultural Praputnjak Association, in 2002 joined the effort to renew the vineyards in Takala, which are an integral part of the legally protected cultural property of Bakar drywall, whose restored parts increase from year to year. As part of the renovation, ruined stone walls had to be rebuilt on a very large number of positions, and rebuilding collapsed dry stone walls is also a full time job to maintain the restored part of the Walls. In addition PZ Dolčina assisted by the local community, no one else takes any care to preserve the protected part and it is foreseeable that over several decades it will gradually disappear. The idea is that after finishing up the forthcoming renewal of vineyards, agricultural cooperatives should be responsible for the renewal and further maintenance of stone walls in the whole area of Takala. That will not be possible without more people mastering the art of drywall construction in the manner in which it is traditionally done in Praputnjak and then get involved in the reconstruction.

Mastering the art is done by participating in workshops, in collaboration with the '4 GRADA DRAGODID " Association, at least once a year since 2012. We believe that the entry of the skill in the national register of cultural property, in Praputnjak, and perhaps in the immediate area, will boost interest for mastering the art, and so will the inclusion of the art into the UNESCO list of intangible cultural heritage of humanity. In addition, we hope that the entry will also encourage nominating Takala for entry on the list of tangible cultural heritage of mankind.

For all these reasons, we support the proposal and its agenda to include the skill on the UNESCO list of intangible cultural heritage of humanity and give our agreement that agricultural collective "Dolčina" be listed in the document nominations.

In Praputnjak, 02.17.2017.

Manager PZ "Dolčina":

Tomislav Vičević

Udruga SOL
Olib 10
23296 Olib
Hrvatska
OIB:00484093879

4 GRADA DRAGODID
Krajiška 30
10000 Zagreb

Olib; 04.02.2017.

Predmet: suglasnosti nositelja za prijavu umijeća suhozidne gradnje na UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva

Udruga SOL djeluje na otoku Olibu koji na svojih 26 km² ima izgrađeno oko 400km puteva omeđenih suhozidom u visini od 1.5 do 3m. Dakle na otoku imamo izgrađeno preko 800 km suhozida i to samo gledajući prometnice dakle bez suhozida koji su nastajali kasnijom parcelizacijom većih zemljišta. Pored toga imamo na otoku primjer izgrađenog suhozida na imanju obitelji Bondulić kojeg se ni Inke ni Azteci ne bi posramili

<https://www.facebook.com/denis.kleva/videos/10154228713384885/?l=9088872263013804244>

Nemoćno svjedočimo uništavanju suhozida, ovce i eksploatacija „crnike“ kao ogrijevnog drveta su najveći uzročnici devastacije. Nadamo se da će ova suglasnost doprinijeti da se na efikasan način zaštite naši suhozidi. Prije dvije godine sam nazočio radionici na Braču i otada sam u kontaktu sa ostalim članovima pa sam tako i saznao za ovu hvale vrijednu inicijativu.

Za Udruga SOL, predsjednik:

Denis Kleva

UDRUGA SOL - OLIB

SOL ASSOCIATION - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

The Sol association operates on the Olib Island, which on its 26 km² has over 400 km of paths lined with 1,5-3 m high drystone on both sides. Therefore, on the island we can find over 800 km of dry stone walls solely along the paths, i.e. without taking into account those dividing the fields. Besides that, on the island we also have an exemplary case of a dry stone wall on the Bondulić family estate, of which even the Aztecs or the Inkas wouldn't be ashamed of.

<https://www.facebook.com/denis.kleva/videos/10154228713384885/?!=9088872263013804244>

We are helplessly witnessing the destruction of dry stone walls; sheep and exploitation of the holm oak as firewood being the primary causes of devastation. We hope that our consent in this project will contribute to protecting our drystone walls. Two years ago I attended a workshop on the island of Brač, and since then I have been in contact with other members of the association (4 GRADA DRAGODID), and through them I have found out about this praiseworthy initiative.

**Suglasnosti nositelja za prijavu umijeća suhozidne gradnje
na UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva**

Udruga „Pramenka“ Orlec 4 – 51557 Cres

udruga.pramenka@gmail.com

Orlec 10.02.2017

Udruga „Pramenka“ je udruga ovčara , tradicionalno najjačeg ovčarskog kraja središnjeg djela otoka Cresa.

Na tom području imamo na stotine kilometara gromača (suhozida) koje kod ovčarstva služe kao međa na pašnjacima , tako i kao ograda da se ovce zadrže unutar istih. Osim gromača, suhozidi se prakticiraju i za izradu „menika“ (ograđena nakupine kamenja).

Kako gromače još uvijek imaju svoju funkciju, naši ovčari stalno rade na održavanju istih i iz tog proizlazi da se suhozidima kod nas bavi velik broj ljudi. Pošto je to težak fizički posao najčešće se radi o muškoj populaciji, koja je svoje iskustvo stekla u radu sa starijim generacijama.

Gromače se rade na više načina, ovisno o veličini kamenja koje je na raspolaganju u blizini gradnje, tako da imamo: unjule (jednostruke) i duplice (dvostruke) ili mješovite. Detalji kod izvoda gromača su: stožer (početak gromače) , škuji (otvor za prolaz za ovce), skalini (stepenište za prijelaz preko gromače).

Međutim postoji velika vjerojatnost da će ta tradicija izumrijeti u bližoj budućnosti. Na naše otoke Cres i Lošinj, Lovački savez naselio je divlje svinje, koje su se namnožile do velikih razmjera. Prijetnja su suhozidima na izravan način: ruše gromače i ruju po menicima, i neizravan način: ovčarima je sve teže održavat gromače pa se okreću drugim vrstama ograda (žica, el.pastiri), ovčarstvo propada zbog šteta koje divlja svinja radi na ovčarstvu (klanje ovaca i janjaca). U konačnici kad gromače ne budu više imale svoju funkciju, izumrijet će i ova tradicija.

S obzirom kako je gradnja suhozida kod nas duboko ukorijenjena, zadovoljstvo nam je što je „Umijeće suhozidne gradnje“ priznato svojstvo Nematerijalnog kulturnog dobra. Isto tako dajemo suglasnost da se suhozidna gradnja stavi na popis Uneska kao nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

Udruga „Pramenka“ Orlec na Cresu

Tekst: tajnica udruge Elizabeta Mužić

Elizabeta Mužić

Predsjednik udruge: Sandro Tarabocchia

[Handwritten signature of Sandro Tarabocchia]

PRAMENKA ASSOCIATION - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

„Pramenka“ Association is an association of shepherds from a traditionally most prominent shepherding area of the Island of Cres. In this area we can find hundreds of kilometers of drystone walls (“gomača”) which are used for dividing pastures, and for building sheepfolds. Apart from “gromača” type walls, the drystone walling technique is also used to build „meniks“ (soil clearance heaps of rocks).

Since the walls still maintain their original function, our shepherds constantly work on repairing and maintaining them, and due to that a large number of people from our area works with drystone. Since that is a hard and laborious work, it's mostly done by male members of the population, who gained their experience working with the members of the older generations.

The walls are built in multiple ways, mostly depending on the size of the stone material available in the vicinity of the site, the most common types being: „unjule“ (single walls) and „duplice“ (double-faced walls) or mixed types. Specifics and details when building walls are: „stožer“ (wall head), „škuji“ (openings for sheep), and „skalini“ (protruding stones used as steps to walk over the walls).

There is however a strong possibility that this tradition will die out in the near future. Hunting societies have populated our islands of Cres and Lošinj with wild boar, who in turn have reproduced to great numbers. They pose a threat to the walls in a direct and an indirect manner: they tear down walls so the islanders are forced to turn to other means of enclosing (wire and electrical fences). Sheep keeping is dying out due to the damage caused by the wild boar (killing the sheep and lambs). Finally, when the walls lose their function, this tradition will die out.

Due to the drystone building being a deeply rooted in our tradition, it gives us great pleasure that it is being acknowledged as a part of intangible cultural heritage. We would also like to extend our consent to the activities of putting the drystone on the UNESCO list as an intangible cultural heritage of mankind.

„Pramenka“ Association of Orlec, Cres

Text: secretary of the association Elizabeta Mužić

President of the association: Sandro Tarabocchia

UDRUGA 4 GRADA DRAGODID

Šapjane 23

51214 ŠAPJANE

Datum: 8. 2. 2017.

Predmet: Suglasnosti nositelja za prijavu umijeća suhozidne gradnje na UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva

Za prijavu umijeća suhozidne gradnje na UNESCO popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva smo saznali od **UDRUGE 4 GRADA DRAGODID** na radionici suhozida održanoj od 6.-8. svibnja 2016. na lokaciji udruge **GEA VIVA**. Ova radionica je bila treća po redu vrlo uspješna i odlično posjećena radionica koju smo održali u suradnji s udrugom **4 GRADA DRAGODID**.

Na lokaciji udruge **GEA VIVA** smo zajedno s volonterima radili suhozidne građevine kao što je bunja, suhozidne ograde i potporne zidove. Nova radionica s udrugom **4 GRADA DRAGODID** na kojoj ćemo raditi put u obliku spirale koji će biti ograđen suhozidom je planirana u svibnju 2017.

Suhozidna gradnja je integralni dio eko permakulturnog kampa **GEA VIVA** kao i tradicionalni dio kulturne baštine otoka Brača na kojem se nalazi udruga. Suhozidi su održive strukture neophodne za sprečavanje erozije tla od vjetrova i kiše kao i zaštita od požara. Suhozidna gradnja osim svoje primarne funkcije ima i potencijal stvaranja iznimne ljepote i posebnosti u krajoliku.

Smatramo da je veoma važno očuvati i prenositi znanje i vještine suhozidne gradnje mlađim generacijama stoga planiramo nove radionice s udrugom **4 GRADA DRAGODID**, očuvati i učiniti dostupnim za posjetitelje postojeće građevine na lokaciji udruge **GEA VIVA** kao što je bunja i vapnena peć.

Srdačan pozdrav

Predsjednica Udruge **GEA VIVA**

Sabine Engelhardt

099 749 37 11

info@geaviva.net

GEA VIVA
UDRUGA ZA STVARANJE
SINERGIJSKOG ŽIVLJENJA NA BRAČU
PRODOLINA 864

GEA VIVA ASSOCIATION - LETTER OF CONSENT - TRANSLATION

Subject: The consent for the nomination of drystone on the UNESCO List Of Intangible Cultural Heritage Of Humanity

We were informed of the initiative for inscription of drystone on the UNESCO List Of Intangible Cultural Heritage Of Humanity by 4 GRADA DRAGODID association during the dry stone workshop held on 6th-8th of May, 2016, at the site of the "Gea Viva" association. This workshop was very successful and well-attended, the third one held in cooperation with 4 GRADA DRAGODID association.

On aforementioned site we worked together with volunteers, building drystone structures as 'bunja' (a field shelter, built in drystone), drystone fences and retaining walls. The next upcoming joint workshop is planned for May 2017, where we will build a spiral path enclosed by stone walls, using drystone building technique.

Drystone wall construction is an integral part of the eco permaculture camp "Gea Viva", as well as it is a traditional part of the cultural heritage of the island of Brač, where the association is originally located. Drystone walls are sustainable structures necessary for land fire protection and soil erosion prevention, caused by wind and rain impact. In addition to its primary function, this traditional building technique has the potential to create exceptional, beautiful and unique landscapes.

Considering the importance of preserving and teaching the techniques and characteristics of drystone building to younger generations, we continuously plan new workshops, partnered with the 4 GRADA DRAGODID association, with the intention of preserving and making the existing dry stone structures and buildings (like the lime kiln and previously mentioned 'bunja') on the site of "Gea Viva" accessible for visitors.

Best regards,

President of "Gea Viva" association

Sabine Engelhardt